

**ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE**

Tobačna ulica 5 | 1000 Ljubljana

T 01 230 95 00

E zrsvn.oe@zrsvn.si | www.zrsvn.si

Številka: 6-III-464/2-O-16/AŠP

Datum: 29.11.2016

MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Langusova ulica 4

1535 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO LJUBLJANA		
PREJETO:		19
Priloga:	05. 12. 2016	Vrednost:
Številka zadeve:	0141-19/2015/21	
Signirni znak:	009M294	

ZADEVA: Naravovarstvene smernice za pripravo rudarskega koncesijskega akta za izkoriščanje tehničnega kamna dolomita na pridobivalnem prostoru Vrh pri Križu, občina Žužemberk

Na osnovi vaše vloge, št. 0141-19/2015/19 (00911294) z dne 16.11.2016, prejete dne 17.11.2016, ste nas v skladu s 97. in 98. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – UPB2, 61/06-Zdru-1, 8710-ZSKZ-B, 46/14, v nadaljevanju ZON), zaprosili za Naravovarstvene smernice za pripravo koncesijskega akta za podelitev rudarske pravice za izkoriščanje tehničnega kamna - dolomita na pridobivalnem prostoru Vrh pri Križu, parc. št. 529/7-del, k.o. Gornji Križ v Občini Žužemberk.

Iz vloge je razvidno:

- da naj bi se koncesija podelila za obdobje 17 let (sedemnajst let), z možnostjo izkoriščanja 479.020 m³, površina pridobivalnega prostora pa znaša 34.477,14 m². Izkoriščanje mineralne surovine je predvideno do kote 270 m n.m.v.

Za območje kamnoloma Vrh pri Križu, točneje za območje parcel št. 529/7, 529/8 in 1240/5-del, k.o. Gornji Križ, je ZRSVN OE Novo mesto dne 01.07.2015 že izdelal Naravovarstvene smernice za OPPN kamnolom Vrh pri Križu, št. 6-III-215/2-O-15/AŠP ter v njih podal konkretne varstvene usmeritve za varstvo naravne vrednote ter priporočila za urejanje kamnoloma.

1 UVOD

Naravovarstvene smernice so strokovno gradivo, s katerim se za območje, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, opredelijo varstvene usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij ter ohranjanje biotske raznovrstnosti.

2 SPLOŠNI DEL

Pridobivalni prostor, parc. št. 529/7-del, k.o. Gornji Križ, občina Žužemberk, ki ga obravnava Vloga za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje mineralne surovine, se nahaja v zaledju naravne vrednote, ki je določena v opuščenem delu kamnolomu, kar je prikazano na pregledni karti.

2.1 Območja z naravovarstvenim statusom

NARAVNA VREDNOTA: Poljane pri Žužemberku - jezero v peskokopu

Ident. št.: 8612

Zvrst: hidrološka, ekosistemska

Status: Naravna vrednota lokalnega pomena

Uradna objava: Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot in Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15).

Kratka oznaka in ocena stanja:

Na območju nekdanjega peskokopa Poljane pri Žužemberku je po prenehanju eksploatacije dolomita na dnu osnovne etaže nastalo večje vodno telo oz. jezero. Vodno telo v dolžino meri okoli 170 m, široko je okoli 80 m, globina pa je različna glede na strmino brežin. Njegova površina je razgibana, kar se kaže v oblikovanju manjšega otoka na skrajnem vzhodnem delu. V jezero se poleg meteornih vod stekajo še vode bližnjega studenca, ki izvira severno nad jezerom. Brežine jezera so gosto poraščene z vrbovjem (*Salix* sp.). Območje je ugoden habitat za dvoživke, kačje pastirje, pred kratkim pa je bil v vodnem telesu opažen tudi bober. Vodno telo je glede na velikost in značilen kraški teren Suhe krajine eden redkih tovrstnih habitatov, pomembnih za vrste, vezane na vodo.

V prostorskem planu občine je širše območje naravne vrednote predlagano kot površina za turizem z obliko rekreacije, ki ne povzroča poznejših negativnih posledic in ne zahteva večjih ureditev ter ohranja obstoječe razmere vodnih površin.

3 POSEBNI DEL

Za območje Občine Žužemberk je Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto izdelal Naravovarstvene smernice za Občinski prostorski načrt (št. 6-III-493/3-O-09/AH, januar), v katerih je v skladu z ZON podana vsebina za področje ohranjanja narave in tudi vsebina za urejanje območja naravne vrednote Poljane pri Žužemberku – jezero v peskokopu, v neposredni bližini predmetnega kamnoloma. Vsebina naravovarstvenih smernic naj se upošteva pri umeščanju dejavnosti v prostor in urejanju prostora.

3.1 Varstvo naravnih vrednot

3.1.1 Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot, Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- ☞ na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- ☞ na **ekosistemski** naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

3.1.2 Podrobnejše varstvene usmeritve

3.1.2.1 Ekosistemske naravne vrednote

Na naravni vrednoti

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem

odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Ne slabša se kvalitete površinske vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali.
- Zrak se ne onesnažuje s prahom, aerosoli ali strupenimi plini, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali.

Na območju vpliva na naravno vrednoto

- Posege in dejavnosti ter druge aktivnosti se izvaja tako, da le-ti ne vplivajo negativno na življenjske razmere za rastline in živali na naravni vrednoti.

3.1.3 Varstvena priporočila za naravno vrednoto, saj smo hidrološko zvrst pri naravni vrednoti predlagali za izbris (ne ustreza kriterijem)

3.1.3.1 Hidrološke naravne vrednote

Na naravni vrednoti

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda ter da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Na območju vpliva na naravno vrednoto

- Na območje vpliva na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov, če za to obstojijo druge prostorske možnosti; v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti, se odpadke odlaga le tako, da je onemogočeno odtekanje odcednih vod na naravno vrednoto.
- Gradnja objektov in nameščanje naprav za različne namene se izvaja tako, da objekti in naprave zlasti ne povzročijo spremembe ali bistvene spremembe kakovosti in količine vode na naravni vrednoti.

3.1.4 Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

V primeru najdbe mineralov ali fosilov ter odkritju jame med gradnjo objektov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Najdbo mora najditelj prijaviti pristojnemu ministrstvu, hkrati pa jo mora zaščititi pred uničenjem, poškodbo ali krajo.

3.1.4.1 Priporočila za ravnanje glede na vrsto posega pred odkritjem

Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Za vsa zemeljska dela in posege v naravo se smiselno uporabljajo tudi splošne varstvene usmeritve za varstvo naravnih vrednot.

3.1.4.2 Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot ob odkritju

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto (jamo, mineral, fosil), naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave, ki pripravi usmeritve.

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

3.1.5 Konkretna usmeritve za varstvo naravne vrednote

- Okoli naravne vrednote, ki je v OPN Žužemberk s širšo okolico opredeljena kot območje zelenih površin, namenjenih mirni obliki rekreacije, naj se ohranja obstoječa vegetativna (drevesna in grmovna) bariera;
- Reliefa v neposrednem zaledju naravne vrednote naj se ne spreminja;
- V primeru širitve dostopne ceste v kamnolom, ki poteka neposredno nad naravno vrednoto ali vzdrževalnih del na njej, naj se v času del prepreči plazenje/drsenje zemeljskega in kamninskega materiala po strmi brežini in v vodno telo na način, da se brežina ustrezno zavaruje (leseni opaži, ograja);
- Usedalniki v kamnolomu (znan iz predhodne dokumentacije za kamnolom), ki bo služil kot zadrževalnik drobnih frakcij in preko katerega se bo voda prelivala v naravno vrednoto naj se redno vzdržuje in prazni. Določi naj se deponijo, kamor bodo odpeljane/deponirane drobne frakcije, ki naj bo izven območja ohranjanja narave;
- Območje kamnoloma naj po končanih delih/eksploataciji ne služi odlaganju odpadkov (npr. komunalna deponija);
- V času izkoriščanja kamnoloma se območje stalno vlaži oz. namaka, da bo preprečeno prekomerno prašenje območja naravne vrednote znotraj območja, opredeljenega za rekreacijo.

3.2. Priporočila za urejanje območja kamnoloma

- Pri eksploataciji kamnine in kasnejši sanaciji območja kamnoloma naj se upošteva naravne strmine, nagib pobočja ter povezanost značilnih reliefnih oblik. Teras naj bodo prilagojene plastnicam in naj ne bodo linearno odsekane;
- Pri odkopavanju etaž naj izvajalec pušča vmesna območja v smislu melišč, ki bodo razbila monotonost teras in omogočila živalskim vrstam lažje prehode;
- Prehod brežin v obstoječ teren naj bo mehak in postopen;
- Brežine kamnoloma in melišča naj se zatravi in zasadi s plezalkami, rob teras pa z drevesno in grmovno zarastjo. Pri zasajanju etaž naj se uporabi lokalno značilne drevesne in grmovne vrste, na strmih etažnih brežinah so zaželeni avtohtoni hitro rastoče plezalke (npr.: srobot, bršljan, robida,...). Zasajanje naj se izvaja na predhodno dovolj debelo nasuto in utrjeno humusno podlago;
- Izkoriščanje kamnine v kamnolomu naj poteka na način, da bo v končni fazi možna izvedba tako tehnične kot biološke sanacije območja;
- Območje kamnoloma oz. eksploatacije naj se fizično omeji z ograjo - mrežo, da bodo preprečeni prehodi in poškodovanje živalskih vrst (npr.: velikih zveri in divjadi) na območju kamnoloma.

4 POGOJI

V postopku sprejemanja koncesijskega akta je treba pridobiti mnenje o sprejemljivosti akta z vidika varstva narave - **naravovarstveno mnenje**. Brez naravovarstvenega mnenja ali obvestila, da izdelava naravovarstvenih smernic ni potrebna, ni mogoče sprejeti prostorskega akta (šesti odstavek 97. člena ZON).

Naravovarstveno mnenje izda organizacija, pristojna za ohranjanje narave, ko prejme zahtevo pripravljavca akta. Tej zahtevi je treba priložiti **končni predlog tega akta** ter ustrezno **obrazložitev**, kako je pripravljavec ob pripravi akta upošteval naravovarstvene smernice (sedmi odstavek 97. člena ZON).

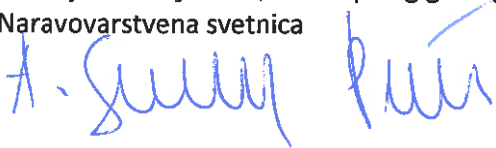
Besedilo končnega predloga prostorskega akta naj smiselno povzame oz. vključi določila varstva narave tako v tekstualnem kot grafičnem delu akta, ki so podana v naravovarstvenih smernicah.

V postopku pridobitve gradbenega dovoljenja se upošteva 105. člen ZON.

Morebitna vprašanja in dodatne pojasnila v zvezi z vsebino naravovarstvenih smernic naslovite na Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Novo mesto, (tel.: 07 393 1552 ali 393 1555).

Pripravila:

Andreja Škedelj Petrič, univ.dipl.ing.geologije
Naravovarstvena svetnica

dr. Darij Krajčič
Direktor

Vodja OE:

Barbara, Kink, univ.dipl.biologinja in prof.biologije
Višja naravovarstvena svetovalka

Priloga

- Izpis iz PISO s prikazom območja naravne vrednote;

Vročiti:

- Naslovu
- Spis

Druge državne vsebine > Varstvo narave

